

було ефективнішим за дворазової гормональної стимуляції самок, коли перша доза складала 1/8-1/10 частину від установленної для них загальної дози, друга проводилася через 12-24 год. На початку нерестової кампанії дозу гіпофізу встановлювали методом пробної партії самок. Самкам, які мають великий обхват тіла, дозу гіпофізу збільшували на 10-20 %. На протязі нерестової кампанії дозу гіпофізу знижували у відповідності зі зростанням температури води і стадії дозрівання плідника. Самців ін'єктували один раз (за годину до завершальної ін'єкції самкам). Доза гіпофізу для них становила 1/2 вирішальної ін'єкції самкам і корегувалася впродовж нерестової кампанії. Ін'єктування препаратом "Нерестин" здійснювали згідно інструкції до його застосування. Більш ефективним виявилось застосування гіпофізарних ін'єкцій.

Ікру отримували шляхом зціджування, як і молоки, осіменіння проводили сухим методом. Запліднену ікру промивали поточною водою і завантажували в інкубаційні апарати "Амур – 200" та "Амур – 150". Процент запліднення ікри склав 80-85 %. Інкубація ікри тривала 28 год. за температури води 23°C. Вихід личинок від інкубації сягав 75 %. Абсолютна робоча плодючість самок склала 530 тис. ікринок на самку. Підрощування личинок проводили у лотках до життєстійких стадій. Підрощеним рибопосадковим матеріалом зариблюють виросні стави.

Розрахунок рентабельності діяльності підприємства показав невисоку ефективність виробництва, але він був проведений на товарну рибу і не було враховано можливість реалізації рибопосадкового матеріалу, який має високий попит.

Природні кліматичні умови зони Лісостепу України, де розташоване дослідне господарство, не відповідають екологічним вимогам товстолоба строкатого, а також у ставах неможливо забезпечити весь комплекс необхідних йому нерестових умов, тому його природне відтворення неможливе. Використовується штучне відтворення заводським методом.

У ПП "Прогрес 11" штучне відтворення строкатого товстолоба і вирощування його у полікультурі з коропом та білим амуром є ефективним і не знижує рентабельність даного господарства.

Наявний обсяг природної кормової бази строкатого товстолоба у ставах господарства дозволяє йому нормально рости, розвиватися і дозрівати плідником, а також підрощеним личинкам та молоді.

**УДК 636.22/082**

*Тофтул П.В., студент VI курсу спеціальності "Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва"*

Науковий керівник – Мельник В.О., кандидат біол. наук, доцент,  
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

## **СТАН ВІДТВОРЕННЯ СТАДА ДІЙНИХ КОРІВ В УМОВАХ ТЗДВ "ПІВДЕННИЙ КОЛОС" НОВООДЕСЬКОГО РАЙОНУ**

Проблема відтворення великої рогатої худоби як у масштабах України, так і в окремих регіонах потребує свого вирішення в максимально стислі строки. [1]. Адже відсутність чіткої науково-обґрунтованої системи організації інтенсивного відтворення худоби в умовах господарств різних форм

власності, критично низький рівень використання біотехнологічних методів розведення, широке розповсюдження неплідності корів і телиць на тлі порушень в їх годівлі, утриманні, експлуатації та інші фактори, що впливають на стан відтворення корів [2, 3].

Метою наших досліджень було вивчення стану відтворення дійних корів у господарстві ТзДВ "Південний колос" Новоодеського району. Дослідження щодо вивчення показників запліднюваності корів і виходу телят, основних причин вибраковки корів проводили шляхом аналізу статистичної звітності ветеринарної і зоотехнічної служб господарства. Ситуацію щодо основних причин патологічних родів і хвороб післяродового періоду вивчали по записам в журналі реєстрації хворих тварин, а також на основі власних досліджень, які проводилися протягом виробничої практики.

Результатами власних досліджень встановлено, що запліднюваність корів за період 2013-2015 років склала в середньому 83,4 %. Якщо спостерігати за динамікою цього показника по роках, то слід зазначити, що він змінюється. Так, цей показник у 2014 році збільшився на 0,1 %, а у 2013 році, навпаки, зменшився на 3,7 %.

Що стосується показника виходу телят на 100 корів, то зазначаємо, що в середньому він за три роки становив 75,2 %, динаміка цього показника свідчить про зменшення його протягом звітної періоду. Так, у порівнянні з 2013 роком він нижчий на 10,9 %, а з 2014 роком – на 3,7 %.

Погіршення ситуації протягом трьох останніх років, на нашу думку, можливо пояснити зниженням ефективності роботи ветеринарної та зоотехнічної служб господарства та технікою штучного осіменіння, погіршення санітарних умов, зниження якості раціонів внаслідок подорожчання кормів і зниження закупівельної вартості продукції.

Аналіз стану вибракування корів по стаду у господарстві свідчить, що за період 2013-2015 років із основного стада вибуло всього 138 корів, що складає 10,4 % від загальної кількості за цей період. Так, у 2013 році було вибраковано 41 голову (10,3 %), на місце яких введено 53 голови первісток, що становило 12,8 % від загальної кількості корів. У 2014 році вибуло 46 голів, або 10,4 % і введено 56 голів первісток, або 11,2 %. Також у 2015 році вибула 51 голова, а це 12,3 %, а на їх місце введено первісток 62 голови, або 13,1 %. Констатуємо, що за рахунок введення більшої кількості первісток до основного стада, тенденції до зниження кількості поголів'я не спостерігалось.

Стосовно причин вибраковки, основною причиною є втрата молочної продуктивності. У 2013 році з цієї причини було вибраковано 8 голів (2 %), 2014 році – 10 голів (2,6 %), 2015 році – 9 голів – (2,3 %). На другому місці за кількістю вибракуваних корів є хвороби репродуктивних органів – симптоматична неплідність. Так, у 2013 році з цієї причини вибуло 17 голів (3,6 %), у 2014 році – 14 голів (2,6 %), у 2015 році 16 голів – 3,2 %. 3 причин вікової неплідності у 2013 році вибуло 9 голів – (1,9 %), у 2014 році – 6 голів (1,2 %), у 2015 році – 10 голів (2 %).

З причин травматизму у 2013 році вибраковано 2 голови (0,4 %), у 2014 році – 4 голови (0,8 %), у 2015 році – 3 голови (0,6 %). Варто вказати на те, що патологічні роди також впливають на вибракування корів. Так, у 2013 році

вибракували 3 корови (0,6 %), у 2014 році – 1 корову (0,2 %), у 2015 році – 2 корови (0,4 %). Падіж корів у 2013 році складав 1 голова (0,2 %), у 2014 році не зафіксовано, у 2015 році – 2 голови (0,4 %).

Таким чином, підводячи підсумок викладеному матеріалу, зазначаємо, що в середньому за три роки у господарстві вибуло 10,4 % тварин, з них причин хвороб молочної залози 3,4 %, симптоматичної неплідності – 3,1 %, вікової неплідності – 1,7 %, травматизму – 0,6 %, патологічних родів – 0,4 %, падіжу – 0,3 %.

Наступним етапом наших досліджень буде вивчення причини патологічних родів корів по господарству.

#### *Список використаних джерел*

1. Завірюха В. І. Патологія органів розмноження та стимуляція продуктивності корів / В.І. Завірюха, Б.М. Куртяк. – Львів: Те Рус. 1999. – 148 с.
2. Зверева Г. В. Рекомендації з профілактики неплідності худоби / Г.В. Зверева, В.А. Яблонський, М.В. Косенко. – К. : Наук світ, 2001. – 18 с.
3. Харута Г.Г. Стимуляція і синхронізація статевої циклічності у корів та методи підвищення заплідненості / Г.Г. Харута, С. С. Волков, В. В. Лотоцький // Методичні рекомендації. – Біла Церква, 2009. – 21 с.

**УДК 637.513 (477.73)**

*Турчина С.М., студентка VI курсу спеціальності “Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва”*

Науковий керівник – Петрова О.І., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри ТВПТ, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

## **ЗАБІЙНІ ПОКАЗНИКИ ТА МОРФОЛОГІЧНИЙ СКЛАД ТУШ БУГАЙЦІВ МОЛОЧНИХ ПОРІД**

Одним із факторів, що зумовлюють формування продуктивних якостей молочної худоби, є створення оптимальних умов її годівлі у період вирощування. Годівля молодняку має бути збалансованою за енергією, поживними і біологічно активними речовинами та, водночас, економною, оскільки у структурі собівартості одиниці приросту живої маси тварин не менше її половини припадає на вартість кормів.

Метою наших досліджень було удосконалити технологію вирощування бугайців української чорно-рябої та червоної степової порід на м'ясо шляхом використання обмежених норм незбираного молока та спеціальних комбікормів та вивчити забійні показники туш.

Для досягнення поставленої мети проводився науково-господарський дослід в умовах ДП “Племрепродуктор “Степове” Миколаївського району Миколаївської області. Для дослідів відібрали по 30 голів новонароджених бугайців української чорно-рябої молочної та червоної степової породи, з яких за принципом аналогів сформували контрольні і дослідні групи по 15 голів у кожній.

Тваринам контрольної групи до 2-місячного віку випоювали 250 кг незбираного молока. Об'ємісті і концентровані корми згодовували згідно з нормою. Телятам дослідної групи випоювали 180 кг незбираного молока, згодовували